

HOOFDSTUK ÉÉN

21 JUNI 1895

Bombay, India

‘Alsjeblieft, die is toch niet voor mijn verjaardagsdiner van vanavond?’

Ik kijk naar de kop van een sissende cobra. Een verbazingwekkend roze tong glipt in en uit zijn gruwelijke bek. De Indiase man, wiens ogen blauw zijn van blindheid, buigt zijn hoofd naar mijn moeder en vertelt haar in het Hindi dat cobra's erg lekker zijn.

Mijn moeder steekt haar hand uit en aait het beest met haar witte handschoen over zijn rug. ‘Wil je echt geen cobra eten, Gemma, nu je zestien bent?’

Het glibberige ding geeft me de bibbers. ‘Ik dacht het niet, dank je.’

De oude blinde Indiase man lacht. Hij heeft geen tand meer in zijn mond. Hij houdt de cobra dichterbij, en meer hoeft hij niet te doen. Ik deins achteruit en stoot tegen een houten kraam met beeldjes van Indiase heiligen. Eentje, dat van een godin met een heleboel armen en een kwaad gezicht, valt op

de grond. Kali, de vernietigster. Een tijdje geleden heeft mijn moeder me ervan beschuldigd dat ik Kali als mijn onofficiële beschermheilige beschouw. Mijn moeder en ik kunnen de laatste tijd niet erg goed met elkaar overweg. Zij wijt dat aan mijn onmogelijke leeftijd. Ik vertel iedereen die het horen wil dat het allemaal komt doordat ze weigert me mee naar Engeland te nemen.

‘Ik heb gehoord dat je in Engeland het eten niet eerst hoeft te ontgiften,’ zeg ik. We lopen langs de cobra de mensenmassa in die zich op het drukke marktplein van Bombay heeft verzameld. Mijn moeder geeft geen antwoord en wuift een orgelman met een aapje weg. Het is ondraaglijk heet. Onder mijn katoenen jurk en mijn onderjurk sijpelt het zweet langs mijn benen. De vliegen – mijn vurigste aanbidders – zoemen rond mijn hoofd. Ik probeer een van die geniepige beesten dood te slaan, maar de vlieg ontsnapt en ik durf te zweren dat ik hem hoor lachen. Mijn ellende begint astronomische proporties aan te nemen.

In de lucht hangen dikke, donkere wolken als aankondiging van de regentijd. Het water kan elk moment met bakken uit de hemel komen vallen. Op de stoffige markt staan mannen met tulbanden op te praten, te schreeuwen en te onderhandelen. Met hun verweerde bruine handen houden ze helder gekleurde zijde voor ons op. Overal staan houten karren met rieten manden vol voorwerpen of etenswaren: lichte koperen vazen, houten doosjes versierd met bloemenpatronen en mango's die in de zon liggen te rijpen.

‘Hoe ver is het nog naar het nieuwe huis van mevrouw Talbot? Kunnen we geen koets nemen?’ vraag ik op een toon die hopelijk duidelijk maakt hoe chagrijnig ik ben.

‘Het is een mooie dag voor een wandeling. En ik zou graag willen dat je een andere toon aanslaat.’

Goed. Ze heeft mijn irritatie dus opgemerkt.

Sarita, de arme vrouw die al jaren onze huishoudster is, houdt een granaatappel in haar donkere hand. ‘Memsahib, deze zien er goed uit. Misschien moeten we er een paar voor uw vader meenemen, ja?’

Als ik een goede dochter zou zijn, zou ik er inderdaad een paar voor hem meenemen. Zijn blauwe ogen zouden twinkelen bij het opensnijden van het sappige, rode vruchtvlies en daarna zou hij als een echte Engelse gentleman met een zilveren lepel de zaadjes eruit lepelen.

‘Hij zou alleen maar vlekken op zijn witte pak maken,’ mompel ik. Mijn moeder wil iets zeggen, bedenkt zich dan en zucht, zoals zo vaak. Vroeger gingen we overal samen naartoe, mijn moeder en ik. We bezochten oude tempels, we wilden weten wat de plaatselijke gewoontes waren en we gingen naar hindoeifestivals waar we tot laat op de avond bleven kijken hoe de straten schitterden in het licht van de honderden kaarsjes. Tegenwoordig neemt ze me bijna nooit meer ergens mee naartoe. Het is alsof ik een leproos ben zonder kolonie.

‘Hij zal zijn pak vies maken, dat doet hij altijd,’ mompel ik ter verdediging, al zijn de orgelspeler en zijn aapje de enigen die naar me luisteren. Ze volgen me op de voet en proberen me aan het lachen te maken zodat ze geld kunnen vragen. Het kant van mijn hoge kraag is doorweekt van het zweet. Ik hunker naar het koele frisse groen van Engeland, dat ik alleen uit de brieven van mijn oma ken. Brieven vol roddels over thé dansants, bals en wie wie aan de andere kant van de wereld te schande heeft gemaakt, terwijl ik hier in het saaie, stoffige India zit en naar een orgelman moet kijken die al jaren dezelfde goocheltruc met dadels vertoont.

‘Kijk dat aapje eens, memsahib. Wat een schatje!’ zegt Sarita, alsof ik nog steeds drie ben en aan haar sari hang. Niemand schijnt te begrijpen dat ik nu echt zestien ben en dat ik naar

Londen wil – nee, móét – omdat daar musea zijn en bals en mannen die ouder zijn dan zes en jonger dan zestig.

‘Sarita, dat aapje is een getrainde dief die zo om geld gaat bedelen,’ zeg ik zuchtend. Alsof hij het heeft gehoord, klautert de harige kleine schurk omhoog, gaat op mijn schouder zitten en houdt zijn pootje op. ‘Wil je soms in mijn verjaardagsstoofpot belanden?’ sis ik. Het aapje blaast. Mijn moeders gezicht betreft omdat ik zo onbeleefd doe en ze werpt een munt in het bakje van de orgelspeler. Het aapje grijnst triomfantelijk, springt voor mijn gezicht heen en weer en gaat er dan vandoor.

Een handelaar laat een houten masker met slagstanden en olifantsoren zien. Mijn moeder houdt het zonder iets te zeggen voor haar gezicht. ‘Zoek me dan, als je kan,’ zegt ze. Het is een spelletje dat ze al met me speelt sinds ik kan lopen: een soort verstoppertje, bedoeld om me aan het lachen te maken. Een kinderspelletje.

‘Ik zie alleen mijn moeder,’ zeg ik verveeld. ‘Dezelfde tanden. Dezelfde oren.’

Mijn moeder geeft het masker terug aan de verkoper. Ik heb haar in haar zwakke punt geraakt, haar ijdelheid.

‘En ik zie dat mijn dochter het op haar zestiende maar moeilijk heeft,’ zegt ze.

‘Ja, ik ben zestien. Zéstien. De leeftijd waarop ieder beschaafd meisje naar Engeland gaat om in Londen te studeren.’ Ik leg extra nadruk op het woord ‘beschaafd’, in de hoop dat ze zich als moeder tekort voelt schieten.

‘Deze is een beetje aan de groene kant, vind ik.’ Ze prikt aandachtig in een mango. Haar fruitinspectie eist zogenaamd al haar aandacht op.

‘Niemand heeft geprobeerd Tom in Bombay te houden.’ Als laatste redmiddel laat ik mijn broers naam vallen. ‘Hij mag al vier jaar daar blijven! En nu gaat hij zelfs naar de universiteit.’

‘Voor mannen is het anders.’

‘Het is niet eerlijk. Ik mag er niet eens één seizoen naartoe. Ik word nog een ouwe vrijster en mijn honderden katten zullen de enige zijn die uit mijn porseleinen kommetjes drinken.’ Ik zeur. Het is niet erg charmant, maar ik kan er niet meer mee ophouden.

‘Ik begrijp het wel,’ zegt mijn moeder uiteindelijk. ‘Jij wilt als een soort prijsdier op de bals van de Engelse society rondparaderen, zodat je op je fokcapaciteiten beoordeeld kunt worden? Denk je nou echt dat het in Londen zo leuk is? Zodra je ook maar even afwijkt van de regels, wordt er over je geroddel. Het is er echt niet zo idyllisch als je oma het in haar brieven omschrijft.’

‘Ik heb geen idee. Ik ben er nooit geweest.’

‘Gemma...’ Mijn moeders toon is een en al waarschuwing, ook al blijft ze voor de Indiërs glimlachen. We moeten vooral niet de indruk wekken dat Engelse dames zo kleinzielig zijn dat ze zich niet kunnen inhouden en op straat ruziemaken. We hebben het alleen over het weer en als het slecht weer is doen we alsof we dat niet in de gaten hebben.

Sarita grinnikt zenuwachtig. ‘Wat gaat de tijd toch snel, memsahib. Ik herinner me nog als de dag van gisteren dat je een baby’tje was. O, kijk, dadels! Je lievelingsvrucht.’ Ze grijnst. Ze mist een paar tanden en elke diepe rimpel in haar gezicht komt tot leven. Het is verschrikkelijk warm en ik krijg plotseling zin om het op een krijsen te zetten. Ik wil wegrennen van alles en iedereen.

‘Die dadels zijn vanbinnen vast verrot, net als India zelf.’

‘Gemma, nu is het genoeg!’ Mijn moeder kijkt me met haar heldergroene ogen streng aan. Doordringend en wijs, zo omschrijven mensen haar blik. Ik heb dezelfde groene ogen en dezelfde oogopslag. De Indiërs zeggen dat het vreemde ogen zijn en dat ze ervan in de war raken. Alsof ze door een geest

bekeken worden. Samira kijkt met een glimlach naar de grond en beweegt druk met haar handen, zogenaamd om haar sari goed te doen. Even voel ik me schuldig omdat ik zulke nare dingen over haar thuisland zeg. Ons thuisland, al voel ik me hier de laatste tijd niet echt thuis.

‘Memsahib, je wilt niet naar Londen. Het is er grijs en koud, en er is geen *ghee* voor op brood. Je vindt het er vast niet leuk.’

Op het station vlak naast de glinsterende baai fluit een trein. Bombay. Dat betekent ‘goede baai’, al kan ik op dit moment niet bedenken wat er zo goed aan is. Een zwarte pluim rook stijgt op van de trein en trekt richting de donkere regenwolken. Mijn moeder kijkt ernaar.

‘Ja, koud en grijs.’ Ze brengt haar hand naar haar hals en raakt met haar vingers haar ketting aan: een klein zilveren medaillon met een alziend oog boven een halvemaan. Een geschenk van een dorpeling, heeft ze me verteld. Haar talisman. Ik heb haar nooit zonder die ketting gezien.

Sarita legt haar hand op mijn moeders arm. ‘We moeten gaan, memsahib.’

Moeder maakt haar blik los van de trein en laat haar hand zakken. ‘Ja. Kom. We gaan naar mevrouw Talbot. Het is er vast leuk, en ik weet zeker dat ze speciaal voor jouw verjaardag een taart...’

Een man met een witte tulband en een zwarte reismantel om struikelt en geeft haar een stoot in haar rug.

‘Duizendmaal excuses, edelachtbare dame.’ Hij lacht en maakt een diepe buiging om zich te verontschuldigen voor zijn onbehoorlijke gedrag. Op het moment dat hij buigt, wordt achter hem een jongen zichtbaar die eenzelfde soort vreemde mantel draagt. Even hebben de jongen en ik oogcontact. Hij is niet veel ouder dan ik, misschien net zeventien. Hij heeft een donkere huid, een volle mond en de langste wimpers die ik

ooit heb gezien. Ik weet dat ik niet geacht word Indiase mannen aantrekkelijk te vinden, maar zoveel jonge mannen zie ik niet en ook al wil ik het niet, ik merk dat ik begin te blozen. Hij wendt zijn blik af en strekt zijn nek uit om over de horde mensen uit te kijken.

‘U moet beter opletten,’ blaft Sarita naar de oudere man, en ze houdt dreigend haar hand in de lucht. ‘Als u van plan was ons te bestellen dan zou ik maar uitkijken.’

‘Nee nee, memsahib, ik ben alleen maar ontzettend onhandig.’ Zijn glimlach verdwijnt en daarmee ook zijn zogenaamd aardige, klunzige houding. Zonder een Indiaas accent fluistert hij met een lage stem tegen mijn moeder: ‘Circe is vlakbij.’

Ik heb geen idee waar hij het over heeft en ik neem aan dat het gewoon een slimme afleidingstruc is van een zakkenroller. Dat wil ik tegen mijn moeder zeggen, maar als ik de pure paniek zie die van haar gezicht valt af te lezen, verstijf ik. Ze kijkt schichtig om zich heen en laat haar blik door de drukke straten dwalen alsof ze een kind kwijt is.

‘Wat is er? Wat is er aan de hand?’ vraag ik.

De mannen zijn plotseling verdwenen. Ze zijn opgegaan in de bewegende massa. Alleen hun voetstappen in het zand zijn nog zichtbaar. ‘Wat zei die man tegen je?’

Mijn moeders stem is hard als staal. ‘Niks. Hij was duidelijk in de war. Je kunt tegenwoordig niet eens meer veilig over straat.’ Ik heb mijn moeder nog nooit zo horen praten: zo ijzig, zo bang. ‘Gemma, het lijkt me beter als ik alleen naar mevrouw Talbot ga.’

‘Maar.. maar mijn taart dan?’ Het slaat nergens op, maar ik ben jarig, en hoewel ik niet veel zin heb om de dag in mevrouw Talbots zitkamer door te brengen, wil ik zeker niet alleen thuiszitten, alleen maar omdat een of andere man met een zwarte mantel en een hulpje iets tegen mijn moeder heeft gefluisterd.

Mijn moeder trekt haar sjaal strakker om haar schouders.
'Die eten we later...'

'Maar je had het beloofd...'

'Jawel, maar dat was voordat...' Ze maakt haar zin niet af.

'Voordat wát?'

'Voordat je me zo nijdig maakte! Gemma, je bent vandaag echt niet in de stemming om op visite te gaan. Sarita brengt je naar huis.'

'Ik ben wél in de stemming,' protesteer ik op een toon die het tegendeel bewijst.

'Nee, dat ben je niet!' Mijn moeders groene ogen vinden de mijne. Er is iets in haar blik wat ik nooit eerder heb gezien: een onmetelijke, angstaanjagende woede die me de adem beneemt. Maar zo plotseling als die opkwam, zo plotseling is hij weer verdwenen en opeens is ze weer helemaal mijn moeder. 'Je bent oververmoeid en moet wat rusten. We vieren je verjaardag vanavond wel en dan mag je champagne drinken.'

Dan mag je champagne drinken. Het is geen belofte, ze zegt het om van me af te zijn. Er was een tijd dat we alles samen deden en nu, nu kunnen we niet eens over de markt lopen zonder op elkaar te vitten. Ik stel haar teleur. Ze schaamt zich voor me. Een dochter die ze nergens mee naartoe wil nemen, niet naar Londen en zelfs niet naar een ouwe tang die slappe thee zet.

De trein fluit nog een keer en ze kijkt verschrikt op.

'Hier, je mag mijn ketting om, hmm? Toe maar, draag hem maar. Ik weet dat je hem altijd prachtig hebt gevonden.'

Ik blijf staan, zeg niets, laat haar de ketting omdoen die ik inderdaad altijd al heb willen hebben, maar die nu als een molensteentje om mijn nek hangt, als een glimmend, lelijk ding. Een steekpenning. Mijn moeder kijkt nog even om zich heen naar het stoffige marktplein, en kijkt me dan met haar groene ogen doordringend aan.

'Zo. Je ziet er heel... volwassen uit.' Ze drukt haar hand tegen mijn wang en laat hem daar even rusten alsof ze wil onthouden hoe dat voelt. 'Ik zie je thuis.'

Ik wil niet dat iemand merkt dat ik tranen in mijn ogen krijg, dus ik probeer een gemene opmerking te bedenken en voor ik het marktplein af ren zijn de woorden mijn mond al uit: 'Het kan me niet schelen of je wel of niet thuiskomt.'

HOOFDSTUK TWEË

Ik ren dwars door de menigte handelaren, bedelende kinderen en smerige, stinkende kamelen door. Op het laatste moment weet ik nog net twee mannen te omzeilen die tussen hen in een stok dragen met daaraan een lang touw vol sari's. Ik sla een smal straatje in en ren door de kronkelige steegjes tot ik moet stoppen om op adem te komen. De tranen branden op mijn wangen. Nu niemand me kan zien, laat ik me gaan.

God behoede me voor de tranen van een vrouw, want daar ben ik niet sterk genoeg voor. Dat zou mijn vader zeggen als hij nu hier was. Mijn vader met zijn twinkelende ogen en zijn wilde snor, zijn bulderende lach als ik iets doe wat hij leuk vindt, en zijn blik in de verte – alsof ik niet besta – als ik me heb misdragen. Ik kan me niet voorstellen dat hij erg blij zal zijn als hij hoort hoe onbeleefd ik ben geweest. Gemene dingen zeggen en ervandoor gaan is niet het soort gedrag dat in het voordeel werkt van een meisje dat naar Engeland wil. Ik krijg een steek in mijn maag als ik eraan denk. Wat heb ik me in mijn hoofd gehaald?

Ik kan niets anders doen dan mijn trots opzijzetten, teruglopen en mijn excuses aanbieden. Als ik de weg tenminste

kan terugvinden. Ik zie niets wat me bekend voorkomt. Twee oude mannen zitten in kleermakerszit op de grond en roken kleine, bruine sigaretten. Als ik voorbijloop, kijken ze me na. Ik bedenk dat dit de eerste keer is dat ik alleen in de stad ben. Geen chaperonne. Geen gevolg. Een dame zonder begeleiding. Het is een schande. Mijn hart begint sneller te kloppen en ik loop snel door.

De stilte is drukkend. Het zal niet lang meer duren of de bui barst los. In de verte hoor ik de drukte op de markt, de laatste onderhandelingen voordat alles dichtgaat voor de namiddagbuien. Ik ga op het geluid af en kom weer op de plek waar ik begonnen ben. De twee oude mannen glimlachen naar me: een eenzaam Engels meisje dat verdwaald is in de straten van Bombay. Ik zou hun de weg kunnen vragen, al is mijn Hindi lang niet zo goed als dat van mijn vader en is de kans groot dat mijn 'Waar is het marktplein?' klinkt als: 'Ik ben verliefd op de mooie koe van uw buurman.' Maar ik heb geen keus.

'Mag ik u iets vragen?' vraag ik de oudste man met de witte baard. 'Ik ben de weg kwijt. Kunt u me vertellen hoe ik bij het marktplein kom?'

De glimlach op zijn gezicht verdwijnt en maakt plaats voor angst in zijn ogen. Hij begint verwoed tegen de andere man te praten in een dialect dat ik niet versta. In ramen en deuropeningen verschijnen gezichten van mensen die willen weten wat er aan de hand is. De oude man staat op, wijst naar me, naar mijn ketting. Vindt hij die niet mooi? Iets in mij heeft hem bang gemaakt. Hij jaagt me weg, gaat het huis binnen en gooit de deur voor mijn neus dicht. Het is verrassend dat mijn moeder en Sarita niet de enigen zijn die mijn gedrag onuitstaanbaar vinden.

De mensen achter de ramen blijven naar me kijken. Ik voel de eerste regendruppel. Het vocht trekt in mijn jurk, een steeds groter wordende vlek. De hemel kan nu elk moment

openbarsten. Ik moet er niet aan denken wat mijn moeder zal doen als zij door mijn schuld kletsnat wordt. Waarom heb ik me zo aangesteld? Nu zal ze me nooit mee naar Londen nemen. Ze stuurt me vast naar een Oostenrijks klooster waar ik de rest van mijn leven bij slecht licht en onder toezien van nonnen met snorren ingewikkelde patronen op bruidsjurken van andere meisjes mag borduren. Ik heb spijt van mijn slechte humeur, maar dat brengt me nog niet terug naar de markt. *Kies een richting, Gemma, het maakt niet uit welke: ga.* Ik neem het eerste straatje naar rechts. Ik kom van het ene onbekende steegje in het andere en op het moment dat ik een hoek om sla, zie ik hem aankomen: de jongen van de markt.

Niet in paniek raken, Gemma. Gewoon rustig weglopen voordat hij jou opmerkt.

Ik doe snel twee stappen achteruit. Met mijn hak stap ik op een glibberige steen en voor ik het weet, ga ik onderuit. Als ik weer overeind kom, kijkt hij me met een onpeilbare blik aan. Even verroeren we ons geen van tweeën. We zijn zo stil als de lucht om ons heen, wat betekent dat het elk moment kan gaan regenen of dat er een razende storm kan losbarsten.

Een plotselinge angst bevangt me en verspreidt zich met een kille snelheid door mijn lichaam. Flarden van gesprekken, die ik vanuit mijn vaders studeerkamer heb opgevangen, spelen door mijn hoofd. De geur van brandy en sigaren en verhalen over het lot van vrouwen zonder begeleiding, overweldigd door slechte mannen, hun leven geruïneerd. Maar dat waren maar flarden. Dit is een echte man, die met elke krachtige stap de afstand tussen ons kleiner maakt.

Hij wil me vastgrijpen, maar ik ontwijk hem. Mijn hart klopt in mijn keel. Ik trek mijn rokken op en wil weggrennen. Ik probeer een stap te zetten, maar wankel als een pasgeboren kalf. De grond onder mijn voeten wordt wazig en beweegt.

Wat gebeurt er?

Ren. Ik moet rennen, maar het lukt niet. Mijn vingers beginnen te tintelen en het getintel trekt via mijn armen naar mijn borst. Mijn hele lichaam trilt. Een vreselijke druk perst alle lucht uit mijn longen, dwingt me op mijn knieën. De paniek ontpopt zich als een vlinder in mijn mond. Ik wil schreeuwen. Er komen geen woorden uit. Geen geluid. Op het moment dat ik op de grond val, pakt hij me vast. Ik wil tegen hem zeggen dat hij me moet helpen. Ik concentreer me op zijn gezicht, zijn volle lippen, een volmaakte boog. Zijn dikke, donkere krullen vallen voor zijn ogen, donkere lange wimpers. Intense, geschrokken blik.

Help me.

De woorden blijven in mijn keel steken. Ik ben niet meer bang om mijn kuisheid te verliezen, ik besef dat ik doodga. Ik wil mijn mond dwingen om dit tegen hem te zeggen, maar er komt alleen een gesmoord geluid uit mijn keel. Ik word bedwelmd door een sterke geur van rozen en specerijen en de grond onder mijn voeten zakt weg, mijn oogleden trillen, ik doe mijn best wakker te blijven. Het zijn zijn lippen die van elkaar gaan, bewegen, spreken. Zijn stem die zegt: 'Het gebeurt.'

De druk neemt toe, tot ik het gevoel heb dat ik uit elkaar zal barsten, en dan zak ik weg, een kolkende tunnel met verblindende kleuren en fel licht trekt me naar beneden als een neergaande stroom. Ik maak een eindeloze val. Beelden flitsen voorbij. Ik zie mezelf als tienjarig meisje, spelend met Julia, de lappenpop die ik een jaar later tijdens een picknick ben kwijtgeraakt. Ik ben zes en Sarita wast mijn gezicht voor we aan tafel gaan. De tijd wordt teruggedraaid en ik ben drie, twee, een baby, en dan iets vaags en onbekends: een wezen niet groter dan een kikkervisje en net zo kwetsbaar. De sterke stroming grijpt me weer vast, trekt me door een donkere slui-

er, tot ik de kronkelige straatjes van India weer zie. Ik ben een vreemde, alsof ik in een droom rondloop, geen geluid behalve het kloppen van mijn hart, de lucht die in en uit mijn longen gaat, het stromen van mijn bloed door mijn aderen. Boven me, op de daken, zie ik het aapje van de orgelspeler. Hij springt met ontblote tanden heen en weer. Ik wil iets zeggen, maar merk dat het niet gaat. Hij springt op een ander dak. Ik zie een winkel met gedroogde kruiden aan de dakrand en op de deur een klein symbool van een maan en een oog, hetzelfde als op mijn moeders ketting. Er komt een vrouw aangesneld. Een vrouw met goudrood haar, een blauwe jurk, witte handschoenen. Mijn moeder. Wat doet mijn moeder hier? Ze zou al bij mevrouw Talbot moeten zijn om thee te drinken en over stoffen te praten.

Haar lippen vormen mijn naam. Gemma. Gemma. Ze zoekt me. De Indiase man met de tulband loopt vlak achter haar. Ze hoort hem niet. Ik roep haar, maar er komt geen geluid uit mijn keel. Met één hand duwt ze de deur van de winkel open en ze gaat naar binnen. Ik volg haar. Mijn hart klopt steeds sneller en harder. Ik moet haar waarschuwen voor de man. Ze moet zijn adem nu kunnen horen, maar ze blijft voor zich uit kijken.

De man haalt een dolk onder zijn mantel vandaan en nog steeds kijkt ze niet achter zich. Ik heb het gevoel dat ik moet overgeven. Ik wil haar tegenhouden, wegtrekken. Elke stap die ik wil zetten, wordt tegengehouden alsof ik tegen de wind in loop, en mijn benen bewegen tergend langzaam. De man staat stil, luistert. Zijn ogen worden groter. *Hij is bang.*

Achter in de winkel beweegt iets, het wacht, onzichtbaar in de schaduw. Alsof de donkerte in beweging is gekomen. Hoe kan die bewegen? Maar hij beweegt, met een kil, glijdend geluid waar mijn haren van overeind gaan staan. Een donker wezen komt uit zijn schuilplaats. Het wordt groter en groter,

tot het overal aanwezig is. De donkerte in het midden van het ding beweegt en het geluid... Uit het binnenste komen de meest afschrikwekkende schreeuwen en kreunen.

De man snelt naar voren en het ding beweegt over hem heen. *Het slokt hem op.* Dan hangt het boven mijn moeder en zegt iets met een sluwe sissende stem.

‘Kom bij ons, schoonheid. We hebben op je gewacht...’

Mijn geschreeuw slaat naar binnen. Mijn moeder kijkt achter zich, ziet de dolk liggen en grijpt hem. Het wezen brult van woede. Ze zal aanvallen. Het zal goed aflopen. Als ze haar angstige ogen dichtdoet, rolt er één traan over haar wang en dan fluistert ze mijn naam alsof het een gebed is: *Gemma*. In één snelle beweging heft ze de dolk op en steekt zichzelf in haar borst.

Nee!

Een sterke stroming sleurt me plotseling de winkel uit. Ik ben weer in de straten van Bombay, alsof ik niet weg geweest ben. Ik schreeuw en de jonge Indiase man houdt mijn maaiende armen naast mijn lichaam.

‘Wat heb je gezien? Vertel het!’

Ik schop en sla, probeer me aan hem te ontworstelen. Is er iemand in de buurt die me kan helpen? Wat gebeurt er? *Mama!* Mijn verstand probeert uit alle macht controle te krijgen over mijn gedachten, zoekt naar de logica, de rede, en vindt die: mijn moeder is gewoon bij mevrouw Talbot op de thee. Ik zal naar haar huis gaan en het bewijzen. Ze zal boos worden, me samen met Sarita naar huis sturen en we zullen later geen champagne drinken en het niet meer over Londen hebben, maar dat geeft niet. Ze zal leven en alles zal goed zijn en ik zal dolblij zijn als ze me straft.

Hij schreeuwt nog steeds tegen me. ‘Heb je mijn broer gezien?’

‘Laat me los!’ Ik haal naar hem uit met mijn benen die hun

kracht weer terug hebben. Ik heb hem op zijn zwakste plek geraakt. Hij krimpt in elkaar en ik ren zonder te kijken door de straat, de hoek om. De angst drijft me voort. Er is een oploope voor een winkel. Een winkel met gedroogde kruiden aan de dakrand.

Nee. Dit is niets anders dan een afschuwelijke droom. Straks word ik in mijn eigen bed wakker en hoor ik de harde, krakende stem van mijn vader, die een van zijn lange moppen vertelt. Daarna zal de zachte lach van mijn moeder klinken.

Als ik dichterbij de menigte kom en me tussen de mensen door wring, verkrampen mijn benen en begin ik te trillen. Het aapje van de orgelspeler springt op de grond, beweegt zijn kopje schuin naar links en naar rechts, en bekijkt nieuwsgierig het lichaam dat daar ligt. De paar mensen die nog voor me staan, gaan opzij. Ik neem het stap voor stap in me op. Een schoen ondersteboven op de straat. Een gebroken hak. Een gespreide hand, verstijvende vingers. De inhoud van een handtas verspreid over de stoffige stenen. Een blote nek die uit het lijfje van een blauwe jurk steekt. Die kenmerkende groene ogen, starend zonder iets te zien. De mond van mijn moeder die een beetje openstaat, alsof ze iets wilde zeggen toen ze stierf.

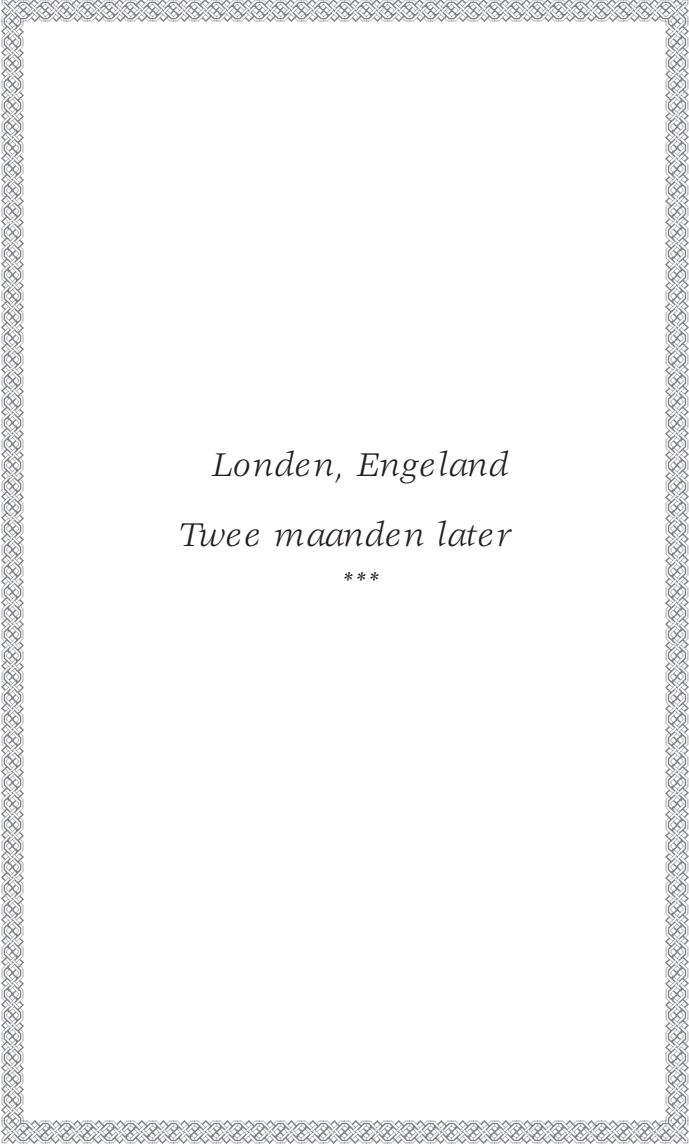
Gemma.

Onder haar levenloze lichaam een donkerrode plas bloed, die steeds groter wordt. Het bloed sijpelt in de stoffige scheuren van de aarde en doet me aan de afbeeldingen van Kali denken, de donkere godin die bloed vergiet en beenderen vermorzelt. Kali de vernietigster. Mijn beschermheilige. Ik doe mijn ogen dicht in de hoop dat alles verdwijnt.

Dit is niet waar. Dit is niet waar. Dit is niet waar.

Maar als ik mijn ogen open, ligt ze daar nog steeds. Ze staart me aan, beschuldigend. *Het kan me niet schelen of je wel of niet thuiskomt.* Dat was het laatste wat ik tegen haar zei. Voor-

dat ik wegrende. Voordat ze me achternakwam. Voordat ik in een visioen zag dat ze stierf. Mijn armen en benen worden loodzwaar. Ik zak in elkaar. Mijn moeders bloed trekt in de zoom van mijn mooiste jurk, om die voor altijd te bevleken. En dan komt de schreeuw uit mijn mond die ik al die tijd binnen heb gehouden. Hard en snel, als de nachttrein. Op hetzelfde moment breken de wolken en stort de regen naar beneden, zo hard dat hij elk geluid overstemt.

Londen, Engeland
Twee maanden later

HOOFDSTUK DRIE

‘Victoria! Dit is station Victoria!’

Een forse conducteur in een blauw uniform komt langslopen en kondigt aan dat ik eindelijk in Londen ben aangekomen. De trein mindert vaart. Grote, zware stoomwolken drijven langs het raam, waardoor alles buiten een droombeeld lijkt.

Op de bank tegenover me wordt mijn broer Tom wakker. Hij strijkt zijn zwarte kostuum glad en controleert of zijn kleding in orde is. In de vier jaar dat we elkaar niet gezien hebben, is hij erg lang geworden en heeft hij bredere schouders gekregen, maar hij is nog steeds mager en heeft sluik haar dat modieus voor zijn blauwe ogen hangt, waardoor hij er jonger uitziet dan twintig.

‘Kijk niet zo zuur, Gemma. We sturen je niet naar de pijnbank. Spence is een goede school en heeft de reputatie heel nette jongedames af te leveren.’

Een goede school. Heel nette jongedames. Dat is letterlijk wat mijn grootmoeder zei nadat we twee weken in Pleasant Home hadden doorgebracht, haar huis op het Engelse platteland. Ze had me gadeslagen en besloten dat ik naar een

nette kostschool moest, omdat ik, met mijn sproeten, mijn warrige bos rode haren en mijn stuurse blik, anders nooit een goede echtgenoot zou vinden. 'Het is onbegrijpelijk dat je niet jaren eerder naar huis bent gestuurd,' kakelde ze. 'Iedereen weet dat de temperatuur in India slecht is voor je bloed. Ik weet zeker dat je moeder dit ook gewild zou hebben.'

Ik moest mijn tong afbijten om haar niet te vragen hoe zij in 's hemelsnaam kon weten wat mijn moeder gewild had. Mijn moeder wilde dat ik in India bleef. Ik wilde niets liever dan naar Engeland gaan, maar nu ik hier was, voelde ik me elendiger dan ooit.

Terwijl de trein door het groene heuvellandschap had gereden en de regen treurig tegen de ramen had geslagen, had Tom de hele tijd geslapen. Ik kon alleen maar denken aan wat ik had achtergelaten. De hete vlaktes van India. De politie die vragen stelde: Had ik iemand gezien? Had mijn moeder vijanden? Wat deed ik in mijn eentje op straat? En hoe zat het met die man die haar op de markt had aangesproken, de koopman die Amar heette? Kende ik hem? Hadden mijn moeder en hij – en hierbij keken ze beschaamd en schuifelden ze heen en weer terwijl ze naar een woord zochten dat niet al te ongepast zou zijn – 'omgang met elkaar'?

Hoe kon ik hun vertellen wat ik had gezien? Ik wist niet eens of ik het zelf wel geloofde.

Buiten komt Londen tot leven, maar het schommelen van de wagon doet me denken aan het schip dat ons over de ruwe zee van India hiernaartoe heeft gebracht. De kustlijn van Engeland neemt steeds duidelijker vorm aan, als een waarschuwing. Mijn moeder diep begraven in de koude grond van dit onverbiddelijke land. Mijn vader die met een lege blik naar de steen staart – VIRGINIA DOYLE, GELIEFDE VROUW EN MOEDER – zijn blik die door de steen heen gaat, alsof hij door heel erg te hopen de

dingen ongedaan kan maken. En toen dat niet lukte, trok hij zich terug in zijn studeerkamer met een fles laudanum, die de afgelopen tijd zijn beste vriend geworden was. Soms trof ik hem slapend aan in zijn stoel, de honden aan zijn voeten, de bruine fles altijd binnen handbereik, een zware medicinale lucht om zich heen. Ooit was hij een forse man geweest, maar nu was hij mager geworden, verslagen door verdriet en opium. En ik kon alleen maar toekijken, hulpeloos en zwijgend, terwijl het allemaal mijn schuld was. Ik had een geheim dat zo groot was dat ik niets durfde te zeggen, bang dat alles als olie uit mijn mond zou stromen en iedereen zou verbranden.

‘Je zit weer te peinzen,’ zegt Tom, en hij werpt me een achterdochtige blik toe.

‘Sorry.’ *Ja, sorry, sorry voor alles.*

Tom ademt lang en hard uit, en zijn stem wordt vanzelf voortgestuwd door zijn ademhaling. ‘Sorry zeggen heeft geen zin. Hou er gewoon mee op.’

‘Ja, sorry,’ zeg ik opnieuw, zonder erbij na te denken. Ik voel aan mijn moeders amulet. Hij hangt nu om mijn nek om me te herinneren aan mijn moeder en aan mijn schuld, verborgen onder mijn stijve zwarte jurk van crêpe die ik zes maanden zal dragen.

Buiten zie ik in de optrekkende mist de kruiers. Ze rennen met de trein mee, klaar om de houten trapjes neer te zetten, zodat wij het perron op kunnen zodra de deuren opengaan. Eindelijk komt de trein met gesis en veel stoom tot stilstand.

Tom staat op en rekt zich uit. ‘Kom. Laten we gaan, anders zijn er geen kruiers meer.’

Station Victoria is zo druk dat ik bijna geen lucht krijg. Op het perron wemelt het van de mensen. Helemaal aan het eind van de trein tuimelen de passagiers van de derde klas in een kluwen van armen en benen het perron op. Kruiers rennen

heen en weer met koffers en pakketten van reizigers uit de eerste klas. Krantenjongens houden de dagbladen zo hoog in de lucht als hun armen toestaan en schreeuwen de spraakmakendste koppen. Bloemenmeisjes wandelen rond met een glimlach op hun gezicht die net zo hard en versleten is als het houten dienblad om hun nek. Ik word bijna omvergelopen door een man met een paraplu onder zijn arm.

'Pardon,' mopper ik beledigd. Hij kijkt niet op of om. Als ik helemaal naar het einde van het perron kijk, zie ik vanuit mijn ooghoek iets vreemds. Een zwarte reismantel die mijn hart sneller doet kloppen. Mijn mond wordt droog. Hij kan niet hier zijn. En toch weet ik zeker dat hij het is. Ik probeer dichterbij te komen, maar het is verschrikkelijk druk en de man verdwijnt achter een kiosk.

'Waar ga je heen?' vraagt Tom als ik tegen de stroom mensen in loop.

'Alleen even kijken,' zeg ik, en ik hoop dat hij de angst in mijn ogen niet ziet. Een man met een bundel kranten op zijn schouder komt achter de kiosk vandaan. Zijn jas, dun en zwart en een paar maten te groot, wappert als een mantel om hem heen. Ik ben zo opgelucht dat ik bijna in de lach schiet. *Zie je wel, Gemma. Je ziet dingen die er niet zijn. Hou daarmee op.*

'Als je zo nodig moet rondlopen, kijk dan meteen of je een kruier kunt vinden. Ik heb geen idee waar die opeens allemaal gebleven zijn.'

Een broodmagere krantenjongen komt op ons af en biedt aan om voor twee *pence* een goede koets voor ons te zoeken. Hij heeft moeite met mijn koffer, waar de paar persoonlijke spullen in zitten die ik bezit: een stapeltje jurken, mijn moeders dagboek, een rode sari, een wit beeldje van een Indiase olifant en, als herinnering aan de tijd dat mijn vader nog gelukkig was, zijn lievelingscricketbat.

Tom helpt me instappen en de koetsier spoort de paarden aan. Al snel ligt station Victoria als een uitgestrekte vrouw achter ons en rijden we naar het hart van Londen. De lucht is somber en boven het plaveisel hangt rook van de gaslampen die langs de straten staan. Door de grijze mist lijkt het of het al donker wordt, maar het is pas vier uur 's middags. Als iets je hier van achteren zou besluipen, zou je niets in de gaten hebben. Ik weet niet waarom ik hieraan denk; het schiet me te binnen en onmiddellijk zet ik de gedachte weer van me af.

De spitse torens van het parlamentsgebouw steken hoog boven de donkere schoorstenen van de andere daken uit. In de straten zijn bezwete mannen bezig om de kinderkopjes los te halen en diepe greppels te graven.

‘Wat zijn ze aan het doen?’

‘Ze maken gleuven voor de elektrische verlichting,’ antwoordt Tom, en hij hoest in een witte zakdoek waar met sierlijke zwarte letters zijn initialen op zijn geborduurd. ‘Binnenkort is dat verstikkende gaslicht verleden tijd.’

Op de straten venten verkopers hun waren vanaf hun karren, ieder met zijn eigen herkenbare roep: ‘Scharensleep!’ ‘Verse vis!’ ‘Appels, koop je appels hier!’ Melkmeisjes leveren de laatste melk van die dag af. Vreemd genoeg doet het me allemaal aan India denken. Er zijn winkels die hun spullen zo aantrekkelijk mogelijk hebben uitgesteld en alles verkopen wat je maar kunt bedenken: thee, textiel, Chinees porselein en schitterende jurken volgens de laatste mode uit Parijs. Op een uithangbord aan het raam op de eerste verdieping staat dat er kantoren te huur zijn, meer informatie binnen verkrijgbaar. Fietsen suizen tussen de vele rijtuigen door. Ik hou me vast voor het geval de merrie voor onze koets schrikt, maar het paard trekt zich nergens iets van aan. Voor mij is dit allemaal nieuw, voor haar niet.

Een volgeladen omnibus, voortgetrokken door een span

prachtige paarden, rijdt ons voorbij. Een paar dames zitten naast elkaar op de stoelen boven op de omnibus, hun parasollen uitgeklast om hen te beschermen tegen weer en wind. Een lange houten plank met een reclame voor Pears-zeep voorkomt dat mensen hun enkels kunnen zien, want dat zou niet netjes zijn. Er valt zoveel te zien dat ik zou willen dat we gewoon door de straten van Londen konden blijven rijden, zodat ik het stof van de geschiedenis kon opsnuiven die ik alleen van foto's ken. Mannen in donkere pakken met bolhoeden op verlaten hun kantoor en lopen na een dag hard werken zelfverzekerd naar huis. Ik zie de witte koepel van St. Paul's Cathedral boven de roetzwarte daken uit rijzen. Een aanplakbiljet kondigt een uitvoering van *Macbeth* aan met in de hoofdrol de Amerikaanse actrice Lily Trimble. Ze ziet er prachtig uit met haar wilde kastanjebruine haren en een rode jurk met een gewaagd laag decolleté. Ik vraag me af of de meisjes op Spence er ook zo mooi en volwassen uitzien.

'Lily Trimble is mooi, hè?' zeg ik tegen Tom, om maar wat te zeggen. Het is bijna onmogelijk om gewoon een praatje met hem te maken.

'Ze is een actrice,' snauwt hij. 'Wat voor een leven is dat voor een vrouw: altijd op reis, zonder man en kinderen? Ze gaat zo maar overal naartoe zonder met iets of iemand rekening te houden. De society zal haar nooit als beschaafde juffrouw accepteren.'

Tot zover het gewone praatje.

Aan de ene kant wil ik Tom een klap verkopen omdat hij zo arrogant doet, aan de andere kant wil ik heel graag weten wat een man in een vrouw zoekt. Mijn broer mag dan een blaaskaak zijn, hij weet wel een aantal dingen waar ik iets aan kan hebben.

'Ik snap het,' zeg ik nonchalant, alsof ik wil weten hoe je een mooie tuin aanlegt. Ik doe beheerst. Hoffelijk. Elegant. 'En wat maakt iemand dan tot een beschaafde juffrouw?'

Als hij me aankijkt, ontbreekt alleen zijn pijp nog. 'Een man wil een vrouw die het leven makkelijker voor hem maakt. Ze moet aantrekkelijk zijn, er verzorgd uitzien, het een en ander van muziek weten, schilderen en weten hoe je een huishouden moet runnen, maar boven alles moet ze ervoor zorgen dat zijn naam niet wordt bezoedeld en dat ze nooit de aandacht op zichzelf vestigt.'

Het is vast een grapje. Straks schiet hij in de lach en zegt hij dat hij onzin uitkraamt. Het zelfgenoegzame lachje rond zijn lippen verandert echter niet. Ik ben niet van plan dit over mijn kant te laten gaan. 'Moeder was vaders gelijke,' zeg ik rustig. 'Hij verwachtte niet van haar dat ze als een dom wicht achter hem aan liep.'

Toms glimlachje verdwijnt. 'Dat klopt. En je ziet waar dat toe heeft geleid.' Het is weer stil. Buiten trekt Londen aan ons voorbij, en Tom draait zijn hoofd om en kijkt door het raam. Voor de eerste keer zie ik zijn pijn. Ik zie het aan de manier waarop hij met zijn handen door zijn haar strijkt, telkens weer, en ik begrijp hoeveel moeite het hem kost om het allemaal te verbergen. Maar ik weet niet hoe ik deze geladen stilte moet doorbreken, dus rijden we verder, kijken we zonder veel te zien en houden we onze mond.

'Gemma...' Toms stem breekt en hij wacht even. Hij worstelt met wat het dan ook is dat hem dwarszit. 'Die dag dat moeder... Waarom rende je in godsnaam weg? Wat was je van plan?'

Mijn stem is niet meer dan een fluistering. 'Ik weet het niet.' Soms is de waarheid een schrale troost.

'Vrouwenlogica.'

'Ja,' zeg ik – niet omdat ik het met hem eens ben, maar omdat ik hem iets wil bieden, wat dan ook. Ik zeg het omdat ik wil dat hij me vergeeft. Misschien kan ik daarna proberen mezelf te vergeven. Misschien.

‘Kende jij die...’ – hij klemt zijn kaken op elkaar – ‘... die man die bij haar was en die ook is vermoord?’

‘Nee,’ fluister ik.

‘Sarita zei dat je hysterisch was toen zij en de politie je vonden. Dat je het steeds maar had over een Indiase jongen en een visioen van een... van een of ander iets.’ Hij zwijgt even, wrijft met zijn handpalmen over zijn knieën. Nog steeds kijkt hij me niet aan.

Mijn handen trillen in mijn schoot. *Ik zou het hem kunnen vertellen. Ik zou hem kunnen vertellen wat ik al die tijd verzwegen heb.* Op dit moment, met die haarlok voor zijn ogen, is hij de broer die ik heb gemist, degene die lang geleden stenen uit de zee haalde en me vertelde dat het juwelen van de radja waren. Ik wil hem vertellen dat ik bang ben dat ik langzaam gek word en dat niets meer hetzelfde is. Ik wil hem over het visioen vertellen, ik wil dat hij op die irritante manier van hem op mijn hoofd tikt en het als een dokter afdoet met een zuiver logische, medische verklaring. Ik wil hem vragen of een meisje onaardig geboren kan worden of dat ze zo wordt als ze ouder is. Ik wil hem alles vertellen en ik wil dat hij me begrijpt.

Tom schraapt zijn keel. ‘Ik wil graag weten of er iets met je is gebeurd. Heeft hij... Ben je in orde?’

Mijn woorden trekken zich een voor een terug, in een diepe, donkere stilte. ‘Je wilt weten of ik ongeschonden ben?’

‘Als je het per se zo bot wilt uitdrukken: ja, inderdaad.’

Ik snap nu dat het dom van me was te denken dat hij echt wilde weten wat er was gebeurd. Hij is alleen maar bang dat ik de familie te schande breng. ‘Ja, ik ben, zoals jij het noemt, in orde.’ Ik moet er bijna om lachen. Het is zo’n verschrikkelijke leugen: want natuurlijk ben ik niet ‘in orde’. Maar daar gaat het dus niet om. Dit is hun wereld en die bestaat uit leugens. Een illusie waarbij iedereen de andere kant op kijkt en

doet alsof er geen nare dingen bestaan, geen kwade geesten in het donker, geen geesten van de ziel.

Opgelucht recht Tom zijn rug. 'Fijn zo.' Het menselijke aan hem is weer verdwenen en hij heeft alles onder controle. 'Gemma, de moord op moeder is een smet op onze goede naam. Als de waarheid bekend zou worden, zou dat een schandaal zijn.' Hij kijkt me doordringend aan. 'Moeder is gestorven aan cholera,' zegt hij met spijt in zijn stem, alsof zelfs hij in die leugen gelooft. 'Ik weet dat je het daar niet mee eens bent, maar ik ben je broer en ik waarschuw je: hoe minder er bekend wordt, hoe beter. Het is voor je eigen bestwil.'

Hij is weer een en al ratio. Geen emotie. Als hij later dokter is, zal hij nog profijt van die eigenschap hebben. Ik weet dat hij gelijk heeft en toch haat ik hem om wat hij zegt. 'Weet je wel zeker dat het om mijn bestwil gaat?'

Hij klemt zijn kaken weer op elkaar. 'Dat laatste heb ik niet gehoord. Als je het niet voor mij doet of voor jezelf, denk dan aan vader. Het gaat niet goed met hem, Gemma. Dat weet je. Moeders dood heeft hem beschadigd.' Hij friemelt aan de mouwen van zijn overhemd. 'Ik kan je wel vertellen dat vader in India een paar slechte gewoontes heeft opgedaan. Samen met de Indiërs een waterpijp roken, was misschien handig omdat hij er zo een van hen werd en goede zaken kon doen, maar het heeft hem lichamelijk geen goed gedaan. Hij heeft altijd al de neiging gehad om weg te rennen, te vluchten.'

Vader kwam soms laat thuis en was dan uitgeput. Ik herinner me dat mijn moeder en de bedienden hem diverse keren in bed moesten helpen. Toch doet het pijn om dit te horen. Ik vind het vreselijk dat Tom dit tegen me zegt. 'Waarom geef je hem dan nog steeds laudanum?' vraag ik.

'Er is niks mis met laudanum. Het is een geneesmiddel,' zegt hij.

'Als je het met mate gebruikt...'

‘Vader is niet verslaafd. Vader niet,’ zegt hij alsof hij een rechter wil overtuigen. ‘Nu hij terug is in Engeland, zal het wel beter met hem gaan. Maar onthoud goed wat ik je heb gezegd. Kun je me dat op z’n minst beloven? Alsjeblieft?’

‘Ja, goed,’ zeg ik, en ik voel me verschrikkelijk leeg vanbinnen. Ze weten op Spence niet waar ze aan beginnen, ze hebben een schim van een meisje toegelaten die alleen zal knikken en glimlachen en haar thee zal drinken, maar die er niet echt is.

De koetsier draait zich om. ‘Meneer, we komen straks door Oost. Wilt u zo vriendelijk zijn de gordijnen dicht te doen?’

‘Wat bedoelt hij?’ vraag ik.

‘We moeten door het oosten van Londen. East End. Whitechapel? O, in ’s hemelsnaam, Gemma, de sloppenwijken,’ zegt hij, en hij maakt de gordijntjes aan zijn kant los om de armoede en de ellende buiten te sluiten.

‘In India heb ik ook sloppenwijken gezien,’ zeg ik, en ik laat mijn gordijntje gewoon open. De koets vervolgt zijn weg over de kasseien van de smalle, vieze straten. Talloze magere, vuile kindertjes komen tevoorschijn om ons in onze mooie koets voorbij te zien rijden. Bij de aanblik van hun knokige, roetzwarte gezichtjes krimpt mijn hart in elkaar. Een groepje vrouwen zit onder een gaslamp in een kringetje te borduren. Het is zonde om voor dit soort ondankbaar werk kaarsen te verspillen, terwijl de lantaarnpalen gratis zijn. De geur in de straten – een mengeling van afval, paardenpoep, urine en uitzichtloosheid – is echt verschrikkelijk en ik ben bang dat ik moet overgeven. Uit een café komt muziek en geschreeuw naar buiten, gevolgd door een dronken stel. Het haar van de vrouw heeft de kleur van de zonsondergang en haar gezicht is grof en er zit een dikke laag make-up op. Ze discussiëren met onze koetsier en houden ons aan.

‘Wat is er aan de hand?’ snauwt Tom door het dakdoek van

de koets heen. Hij wil dat we doorrijden, maar de vrouw maakt het de koetsier lastig. Straks staan we hier de hele avond. De dronken man gluurde naar binnen, knipoogde naar me en maakte een obscene gebaar met zijn middelvinger.

Vol afschuw draai ik mijn hoofd de andere kant op en kijk een verlaten steegje in. Tom steekt zijn hoofd naar buiten. Ik luister naar zijn arrogante, ongeduldige stem. Hij probeert met het stel in discussie te gaan. Er is echter nog iets aan de hand. Zijn stem wordt dof, als geluiden die je hoort als je een schelp tegen je oor houdt. En dan hoor ik alleen nog mijn bloed dat sneller stroomt en hard tegen de binnenkant van mijn bloedvaten bonkt. Een enorme druk maakt me kleiner, perst de lucht uit mijn longen.

Het gebeurt weer.

Ik wil Tom roepen, maar er komt geen geluid uit mijn keel, en dan ben ik weg: ik val weer door die tunnel vol licht en kleuren en alles om me heen duizelt. Het volgende moment zweef ik de koets uit en ga ik de duistere steeg met de schimmige hoeken in. Op een hoop afval waar stro overheen is gelegd, zit een klein meisje van een jaar of acht met een versleten lappenpop te spelen. Haar gezichtje is vies, maar voor de rest past ze niet in deze omgeving. Ze heeft een roze lint in haar haren en draagt een witte gesteven jurk die een paar maten te groot is. Ze neuriet een refrein van een liedje dat volgens mij van een oud volksdeuntje is. Als ik dichterbij kom, kijkt ze op.

‘Vind je mijn pop ook lief?’

‘Kun je mij zien?’ vraag ik.

Ze knikt en kamt weer met haar vieze vingertjes door de haren van de pop. ‘Ze zoekt je.’

‘Wie?’

‘Mary.’

‘Mary? Welke Mary?’

‘Ze heeft me gestuurd om je te zoeken, maar we moeten voorzichtig zijn. Het zoekt jou ook.’

Ik voel een windvlaag die vochtige, kille lucht met zich meebrengt. Ik sta te trillen op mijn benen. ‘Wie ben jij?’

In het duister achter het meisje lijkt iets te bewegen. Ik knipper met mijn ogen, maar het is geen schijn: *de schaduwen bewegen*. Beweeglijk als kwik neemt het duister een andere vorm aan: het komt omhoog en vormt de glinsterende botten van een doodshoofd. In plaats van haren heeft het een wriemelende massa slangen. De mond gaat open en er komt een schrapend, kreunend geluid uit: ‘Kom bij ons, mijn schatje, schatje...’

‘Rennen.’ Het woord blijft als een fluistering achter mijn tong steken. Het ding wordt groter en komt glibberend dichterbij. Het gekerm en gekreun dat van binnenuit komt, doet elke cel in mijn lichaam verstenen. Een schreeuw wil mijn keel verlaten. Als ik me nu laat gaan, zal ik nooit meer stoppen.

Mijn hart bonkt tegen mijn ribbenkast. ‘Rennen!’ zeg ik nog een keer, maar nu met meer kracht in mijn stem.

Het ding twijfelt, trekt zich terug. Het ruikt aan de lucht, alsof het een geurspoor probeert op te vangen. Het kleine meisje kijkt me met haar doffe bruine ogen aan. ‘Te laat,’ zegt ze, op het moment dat het wezen me met zijn onzichtbare ogen aankijkt. De gedeeltelijk weggerotte lippen gaan uiteen en ik zie een stel puntige tanden. Mijn god, het ding grijnst naar me. Zijn afgrijselijke mond gaat wijd open en ik hoor een krijs die mijn tong eindelijk doet loskomen.

‘Nee!’ Het volgende ogenblik hang ik uit het raam van de koets en schreeuw naar het dronken stel. ‘Rot op, ga aan de kant, nu!’ roep ik, en ik sla met mijn sjaal naar het paard. De merrie hinnikt en trekt aan de teugels en het stel maakt zich uit de voeten.

De koetsier brengt het paard tot rust en Tom trekt me naar binnen. ‘Gemma! Wat bezielt je?’

‘Ik...’ Ik kijk in het steegje of ik het ding zie, maar ik zie niets. Het is gewoon een steegje, met zacht licht en een stel armoedige kinderen die een pet proberen af te pakken van een klein jongetje. Hun gelach weerkaatst tegen de stenen van de vervallen krotten. Dan komt de koets in beweging en rijden we de donkere nacht in en de steeg verdwijnt uit het zicht.

‘Gemma, ik vroeg je iets. Gaat het?’ Tom is oprecht bezorgd.

Ik word gek, Tom. Help me.

‘Ik wilde gewoon weg.’ Het geluid dat uit mijn mond komt, houdt het midden tussen gejammer en gelach, als de stem van een zwakzinnige vrouw.

Tom kijkt me aan alsof ik een zeldzame ziekte heb die hij niet kan behandelen. ‘Mijn hemel, hou je in godsnaam in. En let op Spence alsjeblieft een beetje op je woorden. Ik heb geen zin om je een paar uur nadat ik je heb afgeleverd weer te moeten komen ophalen.’

‘Ja, Tom,’ zeg ik terwijl de koets over de keien hobbelt en ons wegleidt van de donkere schaduwen van Londen.